

Naturstyrelsen Vadehavet
J.nr. NST-422-01355
Ref. PJENS
Februar 2016**NOTAT
vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for N100 Sølsted Mose**

Forslag til Natura 2000-plan for N100 Sølsted Mose har været i offentlig høring fra den 19. december 2014 til den 10. april 2015.

Indkomne høringssvar kan ses på:

<http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Alle forslag til Natura 2000-planer er annonceret offentligt på Naturstyrelsens hjemmeside og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder, jf. miljømålsloven § 43. Den offentlige høring er endvidere annonceret i en række landsdækkende og regionale aviser. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer.

Naturstyrelsen har modtaget i alt ca. 760 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat – se www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt 4 høringssvar.

Svarene har berørt følgende emner:

- 1) Indsatsprogram
- 2) Indsatsprogram – Lavbundsarealer
- 3) Indsatsprogram - Kvælstof
- 4) Data
- 5) Datagrundlag - naturtyper
- 6) Målsætninger –arter
- 7) Andet

Flere emner er uddybende behandlet i særskilt høringsnotat om generelle emner www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021.

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de overfor nævnte punkter. Naturstyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv.

Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Liste over hørings svar med ID-nummer vedlægges som bilag 1. Hørings svarene kan i sin helhed læses på <http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Bemærkninger til planforslaget

1. Indsatsprogram

Fugleværnsfonden gør opmærksom på, at der er behov for fokus på næringsstofpåvirkning, prædation, mosens hydrologi og naturpleje, herunder græsning.

Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder, det vil sige primært kommunerne.

Naturstyrelsen kan hertil tilføje, at de kommunale handleplaner fremover i højere grad skal være redskab for en forventningsafstemning med organisationer og lodsejere, således at kommunerne får mere tid til dialog og lokal inddragelse, der primært vil være forbundet med de konkrete projekter, der skal udmønte Natura 2000-planen og strække sig over hele planperioden.

Emnerne er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Det vurderes endvidere, at det igangværende LIFE-projektet i området vil medvirke til at genskabe naturlige hydrologiske forhold i mosen.

2. Indsatsprogram – Lavbundsarealer

Tønder Kommune anfører, at den specifikke indsats om at udtage kulstofholdig lavbundsjord ikke er relevant, da den allerede er opfyldt, idet alle lavbundsarealer i området er med i det igangværende LIFE-projekt. Der er indgået aftaler om vådområdedeclarationer på samtlige arealer.

Naturstyrelsen tager Tønder Kommunes bemærkninger til efterretning og fjerner den specifikke retningslinje fra indsatsprogrammet.

Danmarks Naturfredningsforening Sekretariatet (DN) anfører, at meget af ødelæggelserne af højmosen skyldes dræning af specielt den landbrugsjord, der ligger midt inde i området. Skaderne vurderes at være så voldsomme, at frivillig udtagning af landbrugsjord ikke vil kunne medvirke til at skabe en aktiv højmose lige bag dybe drængrøfter. Det vurderes, at en buffer af vedvarende græsarealer omkring området, der kan tåle høj vandstand, er nødvendig.

Naturstyrelsen henviser til ovenstående bemærkninger fra Tønder Kommune, idet det vurderes, at LIFE-projektet vil medvirke til at genskabe arealer med aktiv højmose. Natura 2000 planen planlægger kun for en indsats indenfor det specifikke Natura 2000 område.

3. Indsatsprogram – Kvælstof

Fugleværnsfonden ønsker, at der gøres mere for at monitere og mindske kvælstofbelastningen fra dræn, grøfter og atmosfærisk deposition, idet fonden ikke mener, at husdyrbekendtgørelsen er tilstrækkelig til at nedbringe kvælstofbelastningen til under tålegrænserne for naturtyperne i området.

Regulering af kvælstof, herunder ammoniakdeposition sker primært gennem husdyrgodkendelsesloven og vandplanlægningen. Kvælstofpåvirkningen er fortsat for nedadgående, og derfor har Naturstyrelsen ikke fundet anledning til med Natura 2000-planerne 2016-21 at stille specifikke krav til en reduktion af kvælstof. Der vil dog være en række af de fastsatte indsatser, som indirekte vil være med til at reducere kvælstofpåvirkningen.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

4. Data

Fugleværnsfonden påpeger, at det er relevant at tilføje, at dyndsmørling er fundet i 2012. Desuden er odder registreret i området og bør være på udpegningsgrundlaget.

Dyndsmørling overvåges i NOVANA 2011-15 for første gang, og der vil ved programmets afslutning være grundlag for at udtale sig om artens forekomst og udbredelse i området.

Endvidere skal det påpeges, at den gennemførte høring vedrørte alene forslag til Natura 2000-planer. Ændringer i udpegningsgrundlag er sket og vil fremover ske i selvstændige processer med tilhørende offentlige høringsprocesser, typisk ca. hvert 6. år og på grundlag af opdateret viden fra den nationale overvågning. Seneste revision af udpegningsgrundlaget var i 2012.

5. Datagrundlag – naturtyper

Fugleværnsfonden ønsker en bedre kortlægning af områdets naturtyper, idet fonden mener, at bl.a. arealer med tør hede er overset i forbindelse med kortlægningen.

Kortlægningen af naturtyper sker i henhold til tekniske anvisninger udarbejdet i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Naturstyrelsen. Naturstyrelsen gennemfører kortlægning af naturtyper hvert 6. år og vil i forbindelse med kortlægningen følge op på evt. mangler i den nuværende kortlægning. Den næste kortlægning gennemføres i perioden 2016-2018.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at det er svært at afgøre hvorvidt en forværring af naturtilstanden for nedbrudt højmosé i Sølsted Mose skyldes en egentlig ændring i naturtilstanden eller en ændret tilgang naturtyperedefinitioner.

Det er mellem de to kortlægningsperioder sket en forværring af naturtilstanden for nedbrudt højmosé. Den skitserede ændring i naturtilstanden skyldes sandsynligvis både en mere detaljeret kortlægning i anden kortlægningsperiode, samt en reel udvikling af naturtypens strukturer.

6. Målsætninger – arter

Fugleværnsfonden ønsker en målsætning om en intensiveret monitoring og yderligere tiltag til levestedsudvidelse for Dyndsmerling, som alene findes på denne lokalitet i Danmark.

Naturstyrelsen henviser til at der ved afslutningen af NOVANA 2011-15 vil være grundlag for at udtale sig om dyndsmerlings forekomst og udbredelse i området.

Dyndsmerling indgår i den overordnede målsætning for området og området er et af meget få levesteder for arten. Naturstyrelsen er derfor enig med Fugleværnsfonden i at der skal være en særlig opmærksomhed på arten. Der indsættes følgende specifikke retningslinje i indsatsprogrammet for Sølsted Mose:

“Tønder Kommune og offentlige lodsejere skal være særlig opmærksomme på dyndsmerling, som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning).”

7. Andet

Fugleværnsfonden nævner, at beskrivelsen af ejerforhold ikke er korrekt, og undres over at det igangværende LIFE projekt ikke fremgår af hverken plan eller basisanalysen.

Naturstyrelsen vil sikre, at dette rettes i den endelige plan og basisanalyse.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N100 Sølsted Mose

På baggrund af de indkomne bemærkninger er planen justeret således at:

LIFE-projektet fremgår af planen.

Ejerforhold er korrekt beskrevet.

Den specifikke retningslinje: *“Der søges udtaget kulstofholdige lavbundsjord i tilknytning til nedbrudt højmosé (7120) og hængesæk (7140), så der kan skabes større sammenhængende arealer samtidig med, at udtagningen bidrager til at reducere udledningen af CO2 og et renere vandmiljø.”* – fjernes fra indsatsprogrammet.

Følgende specifikke retningslinje indsættes i indsatsprogrammet:

“Tønder Kommune og offentlige lodsejere skal være særlig opmærksomme på dyndsmerling, som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning).”

Der er endvidere foretaget justering af teksten i afsnit 1. Natura 2000-planlægning og afsnit 4. Indsatsprogram - med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1. planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne høringssvar til Natura 2000-planforslaget N100 Sølsted Mose

- 20150421114703750 - Danmarks Naturfredningsforening
- 20150421114703750 - Fugleværnsfonden
- 20150410222349163 - Fugleværnsfonden
- 20150408083045411 - Tønder Kommune